

Länsstyrelsen
Örebro län

Sture Marklund
Direkt: 010-2248759
Sture.Marklund@lansstyrelsen.se

1(11)

27

BESLUT
2015-06-09

Dnr 511-305-2012

Enl sändlista

Länsstyrelsens i Örebro län beslut och föreskrifter om bildande av naturreservatet Ullavi klint i Örebro kommun.

Beslut

Med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) beslutar Länsstyrelsen att förklara det område som avgränsas på bifogad karta som naturreservat. Området omfattar fastigheten Ullavi 6:14 samt del av fastigheterna Ullavi 2:13, 5:9, 5:10, 6:13 och 7:1 samt Algutstorp 1:6. Reservatet har den gräns som anges på bifogad beslutskarta och slutligen märks ut i fält. Inom reservatsområdets på kartan angivna område omfattas ingående ianspråktagna vägområden inte av beslutet (väg från Klockhammar till Bocksboda samt bommad väg från Bocksbodavägen till Kilsbergstugan).

Naturreservatets namn skall vara Ullavi klint.

Syftet med naturreservatet

- Att bevara biologisk mångfald knuten till bergbranter, kalkbarrskog, högbonitetsskog, hållmarksskogar med inslag av ädel-, trivalöv och hasselbestånd. De artgrupper som särskilt avses är kärllväxter, mossor, lavar, ved- och marklevande svampar samt däggdjur, ormar och vedlevande insekter.
- Att bevara biologisk mångfald knuten till ängsfragment, källor och bäckar.
- Att genom riktade åtgärder bekämpa invasiva arter och i begränsade områden genom röjning av främst gran gynna bl a hassel och ädellöv plus riktade åtgärder för gynnande av rödsyssla.
- Att tillgodose behovet av attraktiva områden för friluftslivet och styra detta för att minska påkänningarna på naturmiljön.

Föreskrifter för naturreservatet

För att tillgodose syftet med naturreservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § första stycket förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken mm., att nedan angivna föreskrifter skall gälla för naturreservatet.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Det är förbjudet att:

1. bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar områdets topografi, yt- eller dräneringsförhållanden,
2. anordna upplag,
3. anlägga väg eller stig,
4. framföra motordrivet fordon,
5. dra fram ny mark- eller luftledning,
6. uppföra byggnad eller annan anläggning,
7. utföra något slag av avverkning, gallring eller röjning, så eller plantera skogsplantor, samla ihop eller föra bort några levande eller döda träd eller träddelar,
8. uppföra nya jaktorn, röja nya siktgator eller stödutfodra vilt

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om vad ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheten förpliktigas tåla

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheten förpliktas tåla att följande åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med naturreservatet:

1. utmärkning av reservatets gränser enligt Naturvårdsverkets anvisningar,
2. uppsättning och underhåll av informations- och vägvisningstavlor samt anläggning och underhåll av stigslinga enligt beslutskarta
3. restaurering och skötsel av biotoper, vilka åtgärder behövs för att uppnå reservatets syften

4. genomförande av undersökningar av förekomst av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden

C. Ordningsföreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas i naturreservatet samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet

Det är förbjudet att

1. bortföra eller skada döda träd eller träddelar,
2. göra upp eld

Enligt 7 kap. 30 § miljöbalken gäller ordningsföreskrifterna omedelbart även om de överklagas.

Undantag från föreskrifterna enligt 7 kap 5 och 30 §§ miljöbalken

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för

- a) förvaltaren av naturreservatet att utföra de åtgärder som krävs för att tillgodose syftet med naturreservatet och som framgår ovan av föreskrifterna under B (enligt 7 kap 6 § miljöbalken),
- b) förvaltaren av naturreservatet att i uppföljningssyfte utföra inventeringsverksamhet, nödvändig insamling av bestämningsmaterial eller annan dokumentation av växt- och djurliv, luft, mark- och vattenförhållanden inom naturreservatet,
- c) uttransport av fälld älg, hjort eller vildsvin med fordon som inte ger långsiktigt bestående skador på mark och vegetation,
- d) underhåll av befintliga siktgator för jakt genom försiktig röjning,
- e) framförande av motorfordon av tjänstemän i sjukvårds-, polis- eller räddningsärende (insatsen skall omgående anmälas till länsstyrelsen),
- f) rättighetshavare att utföra normalt underhåll av mark- eller luftledning i enlighet med befintlig ledningsrätt,
- g) rättighetshavare att nyttja och efter samråd med Länsstyrelsen underhålla tillfartsvägar till fastigheterna Ullavi 5:56 och 5:57

Fastställande av skötselplan

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken mm beslutar Länstyrelsen att fastställa den skötselplan för naturreservatet som framgår av bilaga 3.

Uppgifter om naturreservatet

Naturreservatets namn: Ullavi klint
 NVR (RegDOS-id): 2005646
 Lägesbeskrivning: 16 km NV Örebro C
 Kommun: Örebro
 Naturgeografisk region: Låglänta skogslandskapet norr om Limes
 IUCN-kategori: Ia, strikt naturreservat
 Fastigheter: Ullavi 6:14 samt del av fastigheterna Ullavi 2:13, 5:9, 5:10, 6:13 och 7:1 samt Algutstorp 1:6
 Areal: 81,4 ha varav 74,8 ha produktiv skogsmark, 6,6 ha skogligt impediment.
 Riksintresse: Naturreservatet omfattas av riksintresseområde för den naturvård 3 kap. miljöbalken
 Markägare: Staten genom Naturvårdsverket samt privata.
 Nyttjanderätter: Jakt, väg- och ledningsrätter.
 Reservatsförvaltare: Länstyrelsen i Örebro län.

Redogörelse för ärendet

Området utgör en klassisk lokal för den botaniska utforskningen av landet. Redan på 1800-talet besöktes Ullavi klint av bl a lavexperten Pehr Johan Hellbom och mossexperten Edward Adlerz. Länstyrelsen uppmärksammade områdets skyddsvärden 1973 i den översiktliga kommuninventeringen av Örebro kommun där objektet noggrant beskrevs och gavs högsta skyddsklass i första hand med hänvisning till floran, djurlivet och kvartärgeologin, men även för områdets värdefulla friluftsmiljö. Under 1976 inventerade Länstyrelsen genom Lars Lundborg strandvallskomplexen längs Kilsbergens östsluttning och 1977 inventerade Länstyrelsen genom Birgitta Ericsson svallgrustillgångarna i samma område. Dessa inventeringar ingick som ett led i dokumentationen inom den fysiska riksplaneringen och underlaget motiverade att ett större område av Kilsbergens östsluttning bedömdes vara av riksintresse för den vetenskapliga och kulturella naturvården. Objektet uppmärksammades också i länstyrelsens naturvårdsöversikt från 1984 och 1997 gav

länsstyrelsen i uppdrag åt Michael Andersson och Lars Lövgren att utreda sammanställa förekomsten av naturtyper och växtarter i området som grund för ställningstagande om säkerställande. Denna utredning presenterades 1998. Med detta underlag påbörjade Länsstyrelsen en dialog med Naturvårdsverket om hur långt skyddsambitionerna för området skulle kunna sträckas. Strax efter att Länsstyrelsen kontaktat Naturvårdsverket inkom Örebro Läns Botaniska Sällskap med en begäran om att Länsstyrelsen skulle skydda Ullavi klint som naturreservat, men med en betydligt större avgränsning än den Länsstyrelsen bedömt att Naturvårdsverket efter en gemensam besiktning på plats kunde acceptera.

Naturvårdsverket godkände därefter av budgetskäl en snävare avgränsning av området med dess naturvärden för bildande av naturreservat. Länsstyrelsen fick dock av budgetskäl inte påbörja förhandlingar om markåtkomst förrän klartecken getts av Naturvårdsverket vilket skedde år 2001. Länsstyrelsen har därefter i en komplicerad förhandlingsprocess slutit markåtkomstavtal med samtliga berörda markägare där det sista avtalet slöts 2014.

Samråd i ärendet har skett med Örebro kommun.

Ärendet har varit föremål för remissbehandling. Sakägare och övriga remissinstanser har beretts möjlighet att yttra sig över förslag till beslut.

Skälen för beslutet

Området hyser genom sin topografi, geologi, historia, biologiska mångfald och läge en rad starka skyddsmotiv.

Ullavi klint utgör en markant del av Kilsbergens förkastningsbrant mot Närkeslätten. Klippstup och betydande nivåskillnader medför stora variationer i livsmiljöer för områdets biologiska mångfald. Längs med förkastningen går också högsta kustlinjen och bergssidorna nedanför denna har varit utsatta för intensiv svallning och stora klapperfältsområden och serier av fornstrandvallar finns i området. Berggrunden är delvis kalkhaltig vilket bidrar till den rika biologiska mångfalden.

Skogarna i området domineras av tall och gran där tallen dominerar på tunna jordar och granen där jordtäcket är djupare. Rönn, asp, sälg, skogsalm och ask förekommer i de branta sluttningarna. Hassel, skogstry, tibast och olvon förekommer i buskskiktet. I fältskiktfloran i klippstupet nedanför fornborgen på bergets krön växer kalkgynnad flora som tulkört, blodnäva, vippärt, monke mm. Blåsippor är karakteristiska för den kalkpåverkade skogen nedanför branten. Flera orkidéarter har noterats i området bl a den mycket

sällsynta rödsysslan (VU) samt skogsknipprot, nästrot, grönkulla, korallrot, skogsnycklar, jungfru marie nycklar, nattviol och knärot. På fragment av lågörtångar har noterats fältgentiana (EN), rutlåsbräken *Botrychium matricarifolium* (EN) och höstlåsbräken *B. multifidum* (NT). I mosskiktet växer arter som *Asterella ludwigii*, *Neckera crispa*, *Encalypta ciliata*, *Timnia austriaca*, *Campylium halleri*, *Hypnum fastigiatum* och *Seligeria fastigiata*, *Brachythecium tommasinii* (NT) och *Grimmia decipiens* (NT). Bland lavarna kan nämnas förekomsten av *Lobaria scrobiculata* (NT), *Buellia leptocline* och *Cryptothele permiscens*.

I områdets kalkpåverkade skogar finns en rad sällsynta svamparter noterade, vilka kvarlever här som ett resultat av kontinuitet i skogsskikt, tillgång på död ved och mycorrhizabildning. Här växer t ex den rödlistade jättemusseronen, *Tricholoma colossus* (NT), *Tricholoma atosquamosum* (VU), kejsarskivlingen *Catathelasma imperiale* (VU) samt en rad spindlingar t ex de mycket sällsynta *Cortinarius corrosus* (VU), *C. pseudoglaucopus* (VU), *C. cumatilis* (VU) och *C. fraudulosus* (VU). Vidare en rad taggsvampar bl a *Hydnellum aurantiacum* (NT), *H. geogenium* (VU), *H. suaveolens* (NT), *Phellodon niger* (NT), *P. tomentosus* (NT) och de starkt hotade arterna *Sarcodon versipellis* (EN) och *S. leucopus* (EN). På asplågor växer kandelabersvamp *Artomyces pyxidatus* (NT) och veckticka *Anthrodia pulvinascens* (NT). Den mycket sällsynta fingersvampen *Ramaria largenti* (VU) växer i områdets grandominerade kalbarrskog.

På barrträdslågor växer ullticka (NT) och gränsticka (NT) och på asplågor kandelabersvamp (NT) och veckticka (NT). I branterna finns inslag av mycket gamla tallar på vilka växer talticka (NT). På skuggigt belägna aspstammar växer aspgelélav, *Collema subnigrescens* (NT) och läderlappslav, *Collema nigrescens* (NT). På lågor i den skuggiga granskogen växer den mycket sällsynta och starkt hotade skugglobmossan, *Tritomaria exsecta* (EN).

Den solexponerade branten erbjuder varma miljöer vilka attraherar bl a hasselmus och den sällsynta hasselsnoken (VU) som här också gynnas av den mängd ursvallat klapper som erbjuder goda övervintringsmöjligheter. I branterna förekommer också sällsynta inslag av värmeälskande vedskalbaggar som spindelbock (NT), myskbock och sälgedbock.

Från Kilsbergsplatån rinner såväl permanenta som tillfälliga bäckar nedför sluttningarna och ger grund för sin speciella biologiska mångfald. I anslutning till dessa bäckar växer bl a stor skogsbäckmossa, *Hygrohypnum subeugyrium* (VU).

Området ingår i värdestrakt för barrskog i regional strategi för formellt skydd av skog och är av riksintresse för naturvård. Områdets topografi,

exponering, markkemi, hydrologi och markanvändningshistoria har medfört att skogsmiljön med inslag av små ängsfragment och hållmarksimpediment hyser en mycket rik biologisk mångfald knuten till såväl fauna som flora.

I området finns kalkbarrskogar som i den nationella strategin för formellt skydd av skog anges som en prioriterad skogstyp som Sverige har ett internationellt ansvar för att prioritera i skyddet. Detsamma gäller för de fragment av hassellundar som förekommer i området. I strategin nämns också högbonitetsskogar som en nationellt underrepresenterad skogstyp som skall prioriteras i skyddsarbetet.

Ullavi klint ger förutom de rika botaniska och zoologiska intrycken och upplevelsen av den magnifika fornborgen även en mycket fin utblick över Närkeslätten och är ett närbeläget och mycket omtyckt utflyktsmål för Örebroarna.

De särskilda naturvärden som framkommit om reservatsområdet kräver ett omfattande och långsiktigt skydd för att bevaras och utvecklas. Detta skyddsbehov kan endast tillgodoses genom bildande av naturreservat.

Förutsättningarna för att bevara områdets biologiska mångfald och livs- och rekreativmiljöer bedöms som goda om skötselmålen uppfylls, i enlighet med bifogad skötselplan.

Beslutet följer riktlinjer för prioritering av naturreservatsskydd och Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden, samt Sveriges miljökvalitetsmål.

Beslutet strider inte mot kommunal översiktsplan eller detaljplan och är därmed förenligt med 7 kap 8 § miljöbalken.

Beslutet är förenligt med 3 och 4 kapitlet miljöbalken.

Beslutet är inte i konflikt med koncessioner för gruvnäringen enligt uppgifter från Bergstaten.

Vid en avvägning, enligt 7 kap 25 § miljöbalken, mellan allmänna och enskilda intressen bedömer Länsstyrelsen att den inskränkning i enskild rätt att använda mark och vatten som beslutet om naturreservat innebär inte går längre än vad som krävs för att syftet med naturreservatet ska tillgodoses.

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att de föreslagna ordningsföreskrifterna enligt 7 kap 30 § miljöbalken innebär så begränsade kostnadsmässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen

Detta beslut kan överklagas. (Se bilaga 2.)

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Maria Larsson. Vid den slutliga handläggningen av ärendet har deltagit länsrådet Kjell Unevik, länsjuristen Katarina Nyberg, enhetschefen Johan Wretenberg samt naturvårdsbiologen Sture Marklund, föredragande.

M Kov

M Larsson
Maria Larsson

Sture Marklund
Sture Marklund

